

Historie z archiwum pełnego pamięci

Rozpoczynamy cykl artykułów dotyczących projektu realizowanego przez Instytut Pamięci Narodowej, a mianowicie Archiwum Pełnego Pamięci. Od 2017 r. Instytut Pamięci Narodowej gromadzi nabytki od osób prywatnych i instytucji w ramach tego projektu. Działania te służą ratowaniu naszego dziedzictwa kulturowego, cennych dokumentów czy pamiątek ukazujących ważne wydarzenia z dziejów Polski. Często dokumenty te przedstawiają szerzej nieznanne lub zapomniane historie rodzinne, a przekazanie ich do archiwum IPN daje możliwość podzielenia się nimi z szerszym gronem odbiorców i ocalić od zapomnienia.

Iwona Czyżyk

Kierownik Wydziału Archiwalnego

„CICHY I POKORNEGO SERCA” MICHAŁ MÜNNICH – ŻOŁNIERZ WOLNEJ POLSKI

Dziś podzielimy się historią Michała Münnicha, polskiego oficera, który zaangażował się w walkę o niepodległość Polski, a po II wojnie światowej władze komunistyczne „nagrodziły” go za wierną służbę II Rzeczypospolitej i postanowiły ukarać go za wierną służbę II Rzeczypospolitej, nie przyznając mu wojskowej emerytury. W Polsce Ludowej skupił się na rodzinie, żył „cichy i pokornego serca...” na marginesie toczących się wydarzeń.

Michał Münnich urodził się 4 września 1889 r. w Kołomyi. Pochodził z dość zamożnej i licznej rodziny – miał dwanaścioro rodzeństwa. W 1902 r. rozpoczął naukę w kołomyjskim gimnazjum, którą kontynuował w Gimnazjum im. Franciszka Józefa w Drohobyczu. W 1909 r. otrzymał świadectwo dojrzałości, po czym rozpoczął studia prawnicze na Akademii Handlowej w Wiedniu. Nie ukończył ich jednak, gdyż w maju 1915 r. został powołany do armii austriackiej, Służył na frontach włoskim, rosyjskim i albańskim, gdzie podczas służby został dwukrotnie ranny i przebywał w szpitalu.

Portret mjr. Michała Münnicha (poniżej).

Świadectwo dojrzałości Michała Münnicha (obok).

(poniżej) Michał Münnich z załogą pociągu pancernego „Zawisza Czarny” (siedzi pierwszy z prawej).

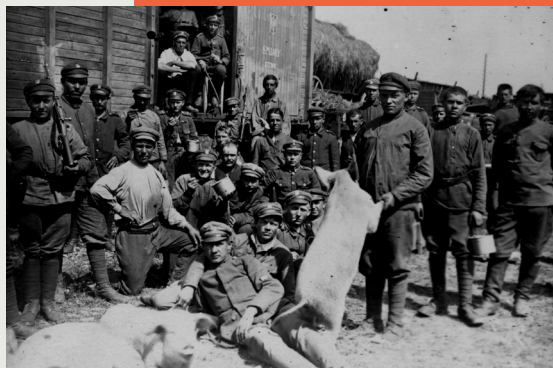

Służba w armii polskiej

Kolejny etap w swoim życiu Michał Münnich rozpoczął 7 listopada 1918 r. wstępując do Legii Oficerskiej w Krakowie. Od tego momentu służył w armii polskiej na pociągach pancernych. Brał udział niemal we wszystkich ważniejszych akcjach bojowych pociągów pancernych. Był w tym czasie dowódcą pociągu pancernego „Śmiały”, „Śmiały-Szeroki”, „Śmigły”, a także „Zawisza Czarny” i „Poznańczyk”. Za swoje zasługi 3 lutego 1922 r. Michał Münnich został odznaczony Krzyżem Virtuti Militari klasy V i uzyskał awans na kapitana.

Wraz z reorganizacją pociągów pancernych od 28 kwietnia 1924 r. został skierowany do 74. Górnoląskiego Pułku Piechoty, a następnie do 2. batalionu Brygady Korpusu Ochrony Po-

granicza „Polesie” w Łunińcu, gdzie służył do 1930 r. W tym czasie poznał Jadwigę Piotrowską, z którą 29 października 1927 r. zawarł związek małżeński. W październiku 1928 r. powitał na świecie córkę Teresę. W kolejnych latach przyszło na świat jeszcze troje dzieci: Aleksandra w 1930 r., Mieczysław w 1934 r. i Józef w 1938 r. Następnym miejscem jego służby był 72. pułk piechoty, w którym od kwietnia 1930 r. do marca 1931 r. pełnił funkcję komendanta placu w Jarosławiu. Major Münnich 30 września 1935 r. został przeniesiony w stan spoczynku. W 1936 r. opuścił Jarosław i razem z rodziną przyjechał do Kielc, gdzie do 1939 r. pełnił funkcję szefa Referatu Bezpieczeństwa Huty Ludwików. Czas wojny spędził w Kielcach, gdzie do 1942 r. utrzymywał rodzinę ze sprzedaży rzeczy osobistych, a od 1942 r. do zakończenia wojny pracował w firmie Henrici w Kielcach jako kasjer.

*Żołęza pociągu pancernego
„Śmiały-Szeroki” (powyżej).*

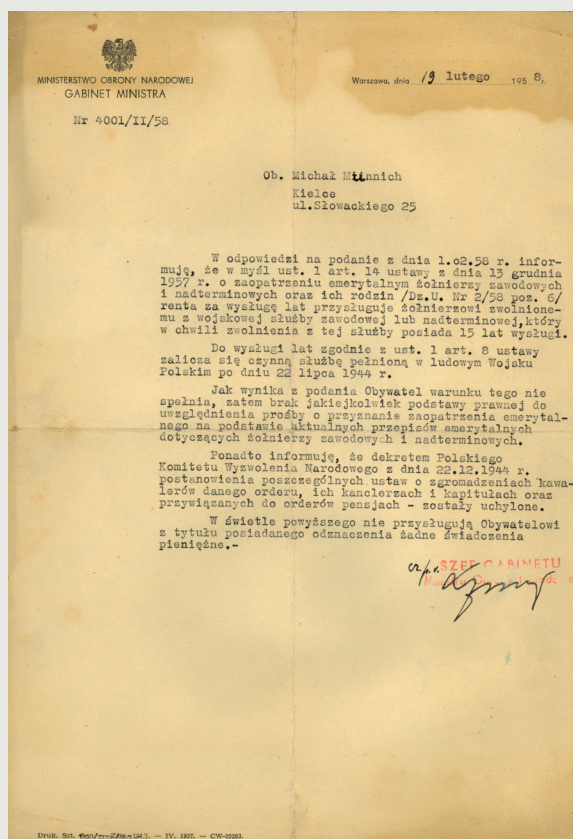
Życie w powojennej Polsce

Po 1945 r. Michał Münnich był wielokrotnie przesłuchiwany przez funkcjonariuszy Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Kielcach, a w jego domu przeprowadzano liczne rewizje. Powodem zainteresowania władz komunistycznych Michałem Münnichem była jego służba w przedwojennych jednostkach wojskowych i formacjach granicznych.

Michał Münnich w 1945 r. został członkiem Stronnictwa Demokratycznego. W tym czasie rozpoczął też pracę w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach i w Departamencie Kontroli Ministerstwa Apropowizacji Oddział Kielce na stanowisku inspektora. Następnie był zatrudniony w kieleckiej Ekspozyturze Rejonowej Państwowej Centrali Handlowej. Od 1950 r. pracował w miejscowym Cechu Rzemiosł Skórzanych. Należy też podkreślić, że w 1958 r. bezskutecznie zabiegał o przyznanie emerytury wojskowej, której nie otrzymał ze względu na służbę w Wojsku Polskim. Zmarł 5 czerwca 1968 r., pochowany na Cmentarzu Starym w Kielcach.

(powyżej) Michał Münnich z rodziną.

Bogata kolekcja

Na zbiór przekazany przez Józefa Münnicha składa się ponad dwieście skanów dokumentów i fotografii. Są to materiały z okresu przedwojennego związane z wykonywaniem obowiązków służbowych przez Michała Münnicha oraz dokumenty urzędowe z lat czterdziestych XX w. Najobszerniejszą częścią darowizny pozostaje jednak kolekcja fotografii dokumentujących służbę Michała Münnicha w Wojsku Polskim. Na szczególną uwagę zasługują zdjęcia z lat 1918–1920, na których zostały uwiecznione pociągi pancerne, wśród nich „Śmiały” i „Śmiały-Szeroki”. Nie brakuje również fotografii dokumentujących życie rodzinne mjr. Münnicha.

*(po lewej) Pismo Ministerstwa Obrony
Narodowej z dn. 19 II 1958 r. o odmowie
przyznania wojskowej emerytury dla
Michała Münnicha.*